SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY

2021

Nastavenie procesu verejného obstarávania v Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

Najvyšší kontrolný úrad SR
Karol Mitrík, predseda

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK **3**
ZOZNAM SCHÉM **3**
VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA **4**
KONTROLNÁ AKCIA **7**
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE **7**
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE **7**
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA 7
2.2 VÝKON KONTROLY 7
3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE **7**
3.1 ZÁKAZKY ZADÁVANÉ AKO ZÁKAZKY S NÍZKOU HODNOTOU **7**
3.2 DIAĽNICA D3 SVRČINOVEC – SKALITÉ **9**
3.3 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM **9**
3.4 INTERNÉ RIADIACE AKTY, TÝKAJÚCE SA OBLASTI VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA **9**
3.5. ODPORÚČANIA **10**
4 KONTAKT **10**
5 PRÍLOHY **11**
PRÍLOHA Č. 1 11

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
ET	Elektronické trhovisko
MDV SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky / Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
NKÚ SR / úrad	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NDS / diaľničná spoločnosť / spoločnosť / kontrolovaný subjekt	Národná diaľničná spoločnosť, a. s., Dúbravská cesta 14, Bratislava 841 04, IČO: 35 919 001
PHZ	predpokladaná hodnota zákazky
Smernica o verejnom obstarávaní 2017	Smernica číslo SMER/2017/0001/10300 Verejné obstarávanie v podmienkach NDS, a. s.
Smernica o verejnom obstarávaní 2020	Smernica číslo SMER/2020/0006/60300 Verejné obstarávanie v podmienkach NDS, a. s.
VO / verejné obstarávanie	verejné obstarávanie
VOP	Všeobecné obchodné podmienky na tovary/služby/stavebné práce
zákon o finančnej kontrole a audite	zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o verejnom obstarávaní	zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM SCHÉM

Schéma 1 12
Schéma 2 13

VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA

NDS plní významné spoločenské úlohy, jej poslaním je zabezpečovať rozvoj dopravnej infraštruktúry na Slovensku so zameraním na diaľničnú sieť. Diaľnice projekčne pripravuje a stavia, spravuje, udržuje a aj spoplatňuje. Spoločnosť v stopercentnom vlastníctve štátu vynakladá na svoju činnosť stovky miliónov eur ročne, zo štátneho rozpočtu i zo zdrojov Európskej únie a z vlastných zdrojov. S tak významným objemom verejných financií by mala diaľničná spoločnosť dobre hospodáriť a preto musí byť pod dôslednou verejnou kontrolou. Ďalší ekonomický rozvoj Slovenska a najmä jednotlivých regiónov je nepredstaviteľný bez dobudovania cestnej infraštruktúry.

Jedným z kľúčových nástrojov verejnej kontroly je proces verejného obstarávania. Preto kontrola NKÚ SR preverila jeho nastavenie v NDS. Teda to, či diaľničná spoločnosť v tomto procese dokáže zabezpečiť transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť vynakladania financií, ich úsporu a účinnú konkurenciu pri VO. Úrad sa pritom nezameral na kontrolu procesu jednotlivých konkrétnych verejných obstarávaní (napr. kontrolu splnenia podmienok účasti vo verejnom obstarávaní), ale hodnotil **systémové nastavenie procesu VO ako celku**.

NKÚ SR overil jednotlivé etapy procesu verejného obstarávania.

Kontrolóri pri overovaní správnosti nastavenia procesu VO v NDS overili zákazky v celkovej cene viac ako **353 mil. eur bez DPH**.

Skontrolovali 143 zákaziek (išlo o kontrolou NKÚ SR vybranú vzorku oblastí, ktoré NKÚ SR považuje za rizikové), ktoré sa týkali nasledujúcich oblastí

- Realizácia verejného obstarávania externými spoločnosťami
- Poradenské služby pre oblasť diaľnic, posudzovanie vplyvov na životné prostredie
- Prenájom, montáž a demontáž protisnehových zábran
- Poskytovanie bezpečnostných služieb
- Poskytovanie upratovacích služieb

NKÚ SR súčasne overil aj nastavenie procesu verejného obstarávania projektu výstavby diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité.

Kontrola NKÚ SR potvrdila riziká vyplývajúce z nesprávne nastavených procesov verejného obstarávania v diaľničnej spoločnosti (schéma č. 1 a č. 2).

Kontrola NKÚ SR preukázala, že NDS **nepostupovala v súlade s pravidlami verejného obstarávania**. Proces verejného obstarávania **nebol nastavený transparentne** a ani tak**, aby účinne bránil podvodom a korupcii**. Vnútorný kontrolný systém **bol nefunkčný**.

Pri realizovaní zákaziek, ktoré boli predmetom kontroly, diaľničná spoločnosť nekonala s dostatočnou odbornou starostlivosťou, so zásadou riadneho finančného riadenia, ktorého cieľom je hospodárne, efektívne, účinné a účelné využívanie verejných financií.

Diaľničná spoločnosť nehodnotila a neporovnávala výsledky svojich verejných obstarávaní s inými subjektmi (napr. zahraničnými).

Zásadným problémom bolo **nedostatočné plánovanie a príprava verejného obstarávania**, **archivácia dokumentácie, ako aj vedenie registratúry**. Významným zistením je tiež to, že v kontrolovaných oblastiach diaľničná spoločnosť **neuplatňovala princíp nákupu hodnoty za peniaze** (snaha o to, aby sa za vynaložené náklady dosiahol čo najlepší výsledok, a to s ohľadom na kvalitu plnenia, reálne potreby verejného obstarávateľa, sociálne alebo environmentálne hľadiská a pod.).

NDS v kontrolovanom období porušila zákon o verejnom obstarávaní, **keď realizovala zákazky s nízkou hodnotou**, pričom sa **vyhla prísnejšiemu postupu verejného obstarávania** a účelovo rozdelila zákazky. Oslovila vybrané subjekty a

netransparentne zadávala zákazky. Obmedzila hospodársku súťaž s dopadom na transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť.

Princíp transparentnosti nedodržala diaľničná spoločnosť ani pri dokumentovaní verejného obstarávania, keď nearchivovala všetky potrebné doklady a dokumenty, pričom niektoré boli dokonca **bielené**. Jednotlivé úkony NDS tak boli, podľa kontrolórov NKÚ SR, **nepredvídateľné a kontrolou nepreskúmateľné**. Lehoty na predloženie cenových ponúk v prípade niektorých zákaziek stanovila diaľničná spoločnosť neprimerane krátke, keď mali uchádzači na vypracovanie ponuky len niekoľko hodín.

V rokoch 2019 a 2020 si NDS objednala od externých firiem služby v oblasti VO za niekoľko desiatok tisíc eur a to napriek tomu, že spoločnosť mala vlastný odbor verejného obstarávania so 16-timi zamestnancami. Kontrola NKÚ SR poukázala na to, že **NDS nemala súhlas predstavenstva pre využívanie externých spoločností pri zabezpečení VO a kontrolórom ani nedokázala zdôvodniť takúto potrebu zabezpečovania externých služieb**.

NDS v procese VO neskúmala prípadný konflikt záujmov a nezaviedla mechanizmy, ktorými by dokázala identifikovať a preukázať dôvodné podozrenia o kartelovej dohode či narušení alebo obmedzení hospodárskej súťaže.

Kontrola NKÚ SR preukázala aj množstvo nedostatkov v procese verejného obstarávania v prípade diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité. Diaľničná spoločnosť začala realizovať projekt aj napriek tomu, že nemala zabezpečené jeho finančné krytie. Neustále sa predlžovala lehota výstavby. **K zmluve o dielo z roku 2013 uzatvorila NDS následne 14 dodatkov a urobila v nej až 119 zmien. Po vykonaní vládneho auditu MF SR (a opätovnej administratívnej kontrole) boli vyčíslené neoprávnené výdavky vo výške viac ako 43 miliónov eur.** Nastavenie procesu vykazovania úspor a monitoringu výstupov vykazovalo rezervy. NDS výsledky nevyhodnocovala. Neviedla komplexné, ucelené informácie a prehľady o činnostiach a výdavkoch, ktoré súviseli s výstavbou tejto diaľnice. Spoločnosť nedokázala kontrolórom NKÚ SR preukázať výšku celkových doteraz vynaložených nákladov na výstavbu diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité (schéma č. 2).

NDS upozorňovala MDV SR, ako jediného akcionára na problémy so sledovaním dopadových merateľných ukazovateľov (emisie, úspora času) pri monitorovaní ukončených projektov. V prípade, ak by neboli naplnené merateľné ukazovatele, tak by to v konečnom dôsledku mohlo znamenať uplatnenie korekcií a teda dopad na štátny rozpočet.

Kontrola NKÚ SR identifikovala rezervy vo vnútorných riadiacich aktoch týkajúcich sa oblasti verejného obstarávania.

Diaľničná spoločnosť deklarovala úspory v prípade štyroch kúpnych zmlúv a v prípade odborných rezov stromov, výrubu stromov v jednoduchých a sťažených podmienkach na pozemkoch v správe NDS (netýkali sa kontrolovanej vzorky). Počas výkonu kontroly

- pre zlepšenie postavenia NDS, a. s. v zmluvných vzťahoch vyplývajúcich zo samostatných objednávok, teda takých, ktoré boli uzatvárané mimo rámcových zmlúv, prijala NDS Všeobecné obchodné podmienky (VOP) platné a účinné od pätnásteho mája 2021. VOP majú byť súčasťou výziev na predkladanie ponúk pri zákazkách s nízkou hodnotou a majú poskytovať zvýšenú právnu ochranu v súlade s dispozitívnymi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa dokumentu - na poradu generálneho riaditeľa - č. 18, zo sedemnásteho mája 2021 bolo rozhodnutie o využívaní vzorových zmlúv alebo VOP ponechané na rozhodnutí riaditeľov príslušných úsekov.
- Vypovedala tri Zmluvy o zabezpečení strážnej služby.

Vzhľadom na objem finančných prostriedkov, s ktorými diaľničná spoločnosť hospodári a na závažnosť kontrolných zistení NKÚ SR, nepovažuje úrad tieto opatrenia za dostatočné.

Bez zjednania nápravy nastavenia procesu VO nemožno predpokladať spokojnosť občanov s kvalitou poskytovaných služieb diaľničnou spoločnosťou.

NKÚ SR predložil diaľničnej spoločnosti 28 odporúčaní na nápravu zistených nedostatkov.

Z hľadiska závažnosti kontrolných zistení NKÚ SR a porušení všeobecne záväzných právnych predpisov diaľničnou spoločnosťou, NKÚ SR odstupuje výsledky kontroly:

- Úradu pre verejné obstarávanie,
- Úradu vládneho auditu,
- orgánom činným v trestnom konaní.

NKÚ SR odporúča Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti, aby

- MDV SR ako jediný akcionár zabezpečil nastavenie procesu verejného obstarávania v NDS, a. s. v súlade s platnou legislatívou a uplatňovaním princípov hospodárneho, efektívneho a účinného použitia verejných zdrojov.

KONTROLNÁ AKCIA

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Účelom kontroly bolo posúdiť správnosť nastavenia interných procesov NDS vo verejnom obstarávaní.

Predmetom kontroly bolo preveriť nastavenie procesov verejného obstarávania s dôrazom na zabezpečenie transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti. Kontrolóri posudzovali manažovanie procesu verejného obstarávania, jeho plánovanie v nadväznosti na rozpočet i dosahovanie hodnoty za peniaze. Sledovali predchádzanie riziku podvodu a korupcie v oblasti VO, predchádzanie konfliktu záujmov a manažovanie rizík vo verejnom obstarávaní. Zamerali sa aj na postupy uzatvárania zmlúv a rámcových dohôd či na mechanizmy pre meranie výkonnosti a hodnotenie výsledkov. Hodnotili tiež vykazovanie úspor, mechanizmy identifikácie koluzívneho správania sa aj vnútorný kontrolný systém.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Kontrolnú akciu vykonal úrad ako kontrolu súladu s prvkami výkonnosti. Pri výbere vzorky sa NKÚ SR zameral na rizikové oblasti. Kontrolovaným obdobím boli roky **2019, 2020, január 2021 a súvisiace obdobie**. Kontrolóri postupovali v súlade so zákonom o NKÚ SR a medzinárodnými štandardmi najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

2.2 VÝKON KONTROLY

Najvýznamnejším rizikom, ktorý kontrola potvrdila, je zistenie, že **proces verejného obstarávania nezabezpečoval transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť vynakladania finančných prostriedkov**. Kľúčovým problémom bolo **nedostatočné plánovanie a príprava** verejného obstarávania, archivácia dokumentácie a spôsob vedenia registratúry. **Ako nefunkčný sa ukázal aj vnútorný kontrolný systém (vzhľadom k závažnosti kontrolných zistení NKÚ SR).** Nastavenie procesu verejného obstarávania nezabezpečovalo dosahovanie hodnoty za peniaze. NDS pri realizácii verejného obstarávania **nekonala s dostatočnou odbornou starostlivosťou a podľa zásady riadneho finančného riadenia**. Napr. v prípade projektu výstavby diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité sa to prejavilo uplatnením finančných opráv v celkovej sume **viac ako 43 miliónov eur**. Za výrazné negatívum úrad považuje, že **diaľničná spoločnosť nehodnotila a neporovnávala výsledky svojich verejných obstarávaní oproti iným subjektom (napr. zahraničným)**.

Kontrola tak potvrdila riziká súvisiace s **nesprávne nastavenými procesmi** verejného obstarávania.

3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE

3.1 ZÁKAZKY ZADÁVANÉ AKO ZÁKAZKY S NÍZKOU HODNOTOU

Kontrolóri pri overovaní správnosti nastavenia procesu VO v kontrolovanom subjekte overili **143 zákaziek s nízkou hodnotou v celkovej zmluvnej sume viac ako 5,7 milióna eur bez DPH**. Zákazky sa týkali nasledujúcich oblastí

- Poskytovanie upratovacích služieb
- Poradenské služby pre oblasť diaľnic, posudzovanie vplyvov na životné prostredie
- Prenájom, montáž a demontáž protisnehových zábran
- Poskytovanie bezpečnostných služieb
- Realizácia verejného obstarávania externými spoločnosťami

Spoločným menovateľom zákaziek, ktoré boli predmetom kontroly, bolo netransparentné konanie NDS.

Diaľničná spoločnosť nezdokumentovala celý priebeh predmetného verejného obstarávania tak, aby jej úkony boli preskúmateľné. Pri realizácii verejného obstarávania (ktoré bolo predmetom kontroly) konala spôsobom, ktoré ho robilo nečitateľné a horšie kontrolovateľné. Bolo nepredvídateľné a nezabezpečovalo kontrolu nestrannosti jej úkonov, čo je v rozpore s princípom transparentnosti. Pri zadávaní zákaziek, ktoré boli predmetom kontroly NKÚ SR, **nedodržala princípy verejného obstarávania**.

Netransparentný a neprehľadný postup konania vnáša závažné pochybnosti do postupu zadávania zákazky vrátane výsledku verejného obstarávania, čím sa znemožňuje aj následný výkon kontroly postupu verejného obstarávania.

NDS postupovala v rokoch 2018 až 2020 pri zadávaní týchto zákaziek, podľa § 117 zákona o verejnom obstarávaní (Výzva na predloženie cenovej ponuky / prostredníctvom ET), teda **realizovala zákazky s nízkou hodnotou** a vyhla sa prísnejšiemu postupu zadávania zákazky **(účelovo delila zákazky)**. Obmedzila hospodársku súťaž s dopadom na transparentnosť, hospodárnosť a efektívnosť.

Zásadným problémom bolo **nedostatočné plánovanie a príprava verejného obstarávania, archivácia dokumentácie ako aj vedenie registratúry**. Významným zistením je tiež to, že v kontrolovaných oblastiach diaľničná spoločnosť **neuplatňovala princíp nákupu hodnoty za peniaze**. Z dokumentácie v prípade viacerých zákaziek nebol zrejmý dátum predloženia ponúk. V niektorých prípadoch z predloženej dokumentácie NDS nevyplývalo**, že ponuky boli doručené v lehote na predkladanie cenových ponúk**.

Dokumenty v predloženej dokumentácii boli v prípade niektorých zákaziek „rozobraté". Viaceré dokumenty kontrolóri našli **bielené**. Diaľničná spoločnosť n**eevidovala všetky doklady a dokumenty** a neuchovávala ich počas desiatich rokov od uzavretia zmluvy (napr. u niektorých zákaziek neboli úradu predložené ponuky). Konanie NDS tak bolo **nepredvídateľné a nezabezpečovalo kontrolu nestrannosti jej úkonov**. Dokumentácia k verejnému obstarávaniu neobsahovala potrebné informácie a podklady, na základe ktorých NDS určila PHZ. **Nebolo možné jednoznačne určiť,** na základe akých skutočností diaľničná spoločnosť PHZ vypočítala.

Podmienkou dodržiavania zásady transparentnosti ako hlavného princípu celého verejného obstarávania **je taký priebeh VO, ktorý sa aj navonok javí ako riadny a čestný**. Motívy jednotlivých osôb, ktoré vyberajú uchádzačov o zákazku (môže pritom ísť o motívy plne zákonné, dané len neschopnosťou navonok pôsobiť riadne a čestne, alebo aj nezákonné či dokonca kriminálne) sú tak pre posúdenie porušenia zásady transparentnosti nepodstatné. **Porušenie zásady transparentnosti nastáva nezávisle od toho, či sa podarí preukázať konkrétne porušenie niektorej zákonnej povinnosti** – vyplýva z rozsudku Najvyššieho správneho súdu ČR č. j. 1 Afs 45/2010 z 15. septembra 2010.

Z dokumentácie nevyplývalo, že NDS zvažovala aj iné kritérium než cena. V prípade ak kritérium ceny malo stanovené aj podkritériá, NDS im **nestanovila váhy** a teda **nezabezpečila, aby sa ponuky dali riadne vyhodnotiť**. V prípade niektorých zákaziek diaľničná spoločnosť stanovila **neprimerane krátku lehotu** na predkladanie ponúk. Uchádzači mali v niektorých prípadoch na vypracovanie ponuky **len niekoľko hodín**.

NDS v procese VO neskúmala prípadný konflikt záujmov a nezaviedla mechanizmy, ktorými by dokázala identifikovať a preukázať dôvodné podozrenia o kartelovej dohode či narušení alebo obmedzení hospodárskej súťaže.

V zákazkách overených kontrolou NKÚ SR, ktoré sa týkali

- poskytovania upratovacích služieb NDS obstarala poskytovanie týchto služieb v roku 2018 (plnenie zmluvy v kontrolovanom období) v celkovej PHZ vo výške **217 183,80 eur bez DPH**, v roku 2019 v celkovej PHZ vo výške **362 652,88 eur bez DPH** a v roku 2020 v celkovej PHZ vo výške **270 282,40 eur bez DPH**,
- poskytovania poradenských služieb pre oblasť diaľnic, posudzovanie vplyvov na životné prostredie NDS obstarala poskytovanie týchto služieb v roku 2018 (plnenie zmluvy v kontrolovanom období) v celkovej PHZ vo výške **432 250 eur bez DPH**, v roku 2019 v celkovej PHZ vo výške **1 257 215 eur bez DPH** a v roku 2020 v celkovej PHZ vo výške **287 800 eur bez DPH**,
- prenájmu, montáže a demontáže protisnehových zábran NDS obstarala poskytovanie týchto služieb v roku 2018 (plnenie zmluvy v kontrolovanom období) v celkovej PHZ vo výške **50 000 eur bez DPH,** v roku 2019 v celkovej PHZ vo výške **464 300 eur bez DPH** a v roku 2020 v celkovej PHZ vo výške **508 270 eur bez DPH**,
- poskytovania bezpečnostných služieb NDS obstarala poskytovanie týchto služieb v roku 2018 (plnenie zmluvy v kontrolovanom období) v celkovej PHZ vo výške **327 749,80 eur bez** DPH, v roku 2019 v celkovej PHZ vo výške **1 052 090,56 eur bez DPH** a v roku 2020 v celkovej PHZ vo výške **1 171 988,80 eur bez DPH**,
- realizácie verejného obstarávania externými spoločnosťami NDS obstarala poskytovanie týchto služieb v roku 2019 (lehota poskytovania služby – december 2019 – 2020) v celkovej PHZ vo výške **69 900 eur** bez DPH a v roku 2020 v celkovej PHZ **64 000 eur bez DPH**.

Kontrolované zákazky realizovala NDS spôsobom, ktorý nezabezpečoval primerané a včasné plnenie úloh v súlade s pravidlami verejného obstarávania. Nenapĺňal sa tak hlavný cieľ verejného obstarávania, ktorým je efektívnosť a hospodárnosť vynakladania finančných prostriedkov, ako aj zabezpečenie účinnej konkurencie.

Diaľničná spoločnosť pri kontrolovaných zákazkách s nízkou hodnotou nevyhodnocovala úspory. Monitoring výdavkov robila len v podnikových systémoch SAP a KDF, výsledky nevyhodnocovala (schéma č. 1).

3.2 DIAĽNICA D3 SVRČINOVEC – SKALITÉ

NKÚ SR prípade výstavby tejto diaľnice identifikoval výrazné rezervy v plánovaní a príprave výstavby, osobitne v časti projektovej prípravy, čo je významný faktor ovplyvňujúci dĺžku výstavby diaľnice.

Diaľničná spoločnosť projekt spustila bez toho, aby mala zabezpečené jeho finančné krytie. Neustále sa predlžovala lehota výstavby. Dôsledkom mnohých nedostatkov bolo v praxi napríklad to, že **k zmluve o dielo z roku 2013 (**v cene 329 879 543,40 eur bez DPH) **uzatvorila NDS následne 14 dodatkov a urobila v nej až 119 zmien**. **Po vykonaní vládneho auditu boli vyčíslené neoprávnené výdavky vo výške viac ako 43 miliónov eur**. Nastavenie procesu vykazovania úspor a monitoringu výstupov vykazoval rezervy. NDS výsledky nevyhodnocovala. Neviedla komplexné, ucelené informácie a prehľady o činnostiach a výdavkoch, ktoré súviseli s výstavbou uvedenej diaľnice. Spoločnosť nedokázala kontrolórom NKÚ SR preukázať výšku celkových doteraz vynaložených nákladov na výstavbu diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité (schéma č. 2).

NDS upozorňovala MDV SR na problémy so sledovaním dopadových merateľných ukazovateľov (emisie, úspora času) na účely monitorovania ukončených projektov. V prípade, ak by neboli naplnené merateľné ukazovatele, tak by to v konečnom dôsledku mohlo znamenať uplatnenie korekcií a teda (negatívny) dopad na štátny rozpočet.

3.3 VNÚTORNÝ KONTROLNÝ SYSTÉM

NDS nepostupovala v súlade so zákonom o finančnej kontrole, keďže dokumentácia týkajúca sa kontrolovaných zákaziek nepreukazovala vykonanie základnej finančnej kontroly. Nezabezpečila riadenie rizika a finančnú kontrolu tak, aby sa pri plnení zámerov a cieľov orgánu verejnej správy predchádzalo porušovaniu zákona o finančnej kontrole a audite, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, osobitných predpisov alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a na základe ktorých sa SR poskytujú finančné prostriedky zo zahraničia.

Usmernenia Ministerstva financií SR, týkajúce sa vykonávania finančnej kontroly a auditu diaľničná spoločnosť nedodržiavala.

Na základe kontrolou NKÚ SR zistených nedostatkov úrad konštatuje, že vnútorný kontrolný systém bol nefunkčný.

3.4 INTERNÉ RIADIACE AKTY, TÝKAJÚCE SA OBLASTI VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

NDS nedodržiavala ani interné riadiace akty týkajúce sa oblasti verejného obstarávania. Napr. podľa Smernice o verejnom obstarávaní 2020 mala NDS upravenú povinnosť pred začatím každého verejného obstarávania založiť pracovnú skupinu. Záznamy zo stretnutí preukazujúce založenie a činnosť pracovnej skupiny sa v predloženej dokumentácii ku kontrolovaným zákazkám nenachádzali.

Interné riadiace akty týkajúce sa oblasti verejného obstarávania **vykazovali rezervy vo vzťahu k napĺňaniu cieľov verejného obstarávania**. Napríklad prijaté protikorupčné opatrenia uvádzané v dokumente Protikorupčný program NDS nezabezpečovali zníženie rizík vo verejnom obstarávaní (riziká nemožno eliminovať, avšak je potrebné ich minimalizovať).

V čase výkonu kontroly, s účinnosťou od 1. mája 2021 bol predstavenstvom NDS schválený nový Organizačný poriadok NDS (PORD/2021/0007/60100). OVO sa stal podriadenou organizačnou zložkou úseku generálneho riaditeľa na úrovni odboru.

Účinnosť tejto zmeny však bude možné posúdiť až pri ďalších kontrolách.

Z hľadiska závažnosti kontrolných zistení NKÚ SR a porušení všeobecne záväzných právnych predpisov diaľničnou spoločnosťou, NKÚ SR odstupuje výsledky kontroly:
- Úradu pre verejné obstarávanie,
- Úradu vládneho auditu,
- orgánom činným v trestnom konaní.

3.5. ODPORÚČANIA

NKÚ SR odporúča Výboru NR SR pre hospodárske záležitosti, aby

- MDV SR ako jediný akcionár zabezpečil nastavenie procesu verejného obstarávania v NDS, a. s. v súlade s platnou legislatívou a uplatňovaním princípov hospodárneho, efektívneho a účinného použitia verejných zdrojov.

4 KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ 02/50 114 911
✉ info@nku.gov.sk

Národná diaľničná spoločnosť, a. s.
Dúbravská cesta 14
841 04 Bratislava
☎ +421 2 583 11 111
✉ otazka@ndsas.sk

5 PRÍLOHY

PRÍLOHA Č. 1

Schéma 1

Na základe kontroly vybraných zákaziek s nízkou hodnotou možno konštatovať nasledovné:

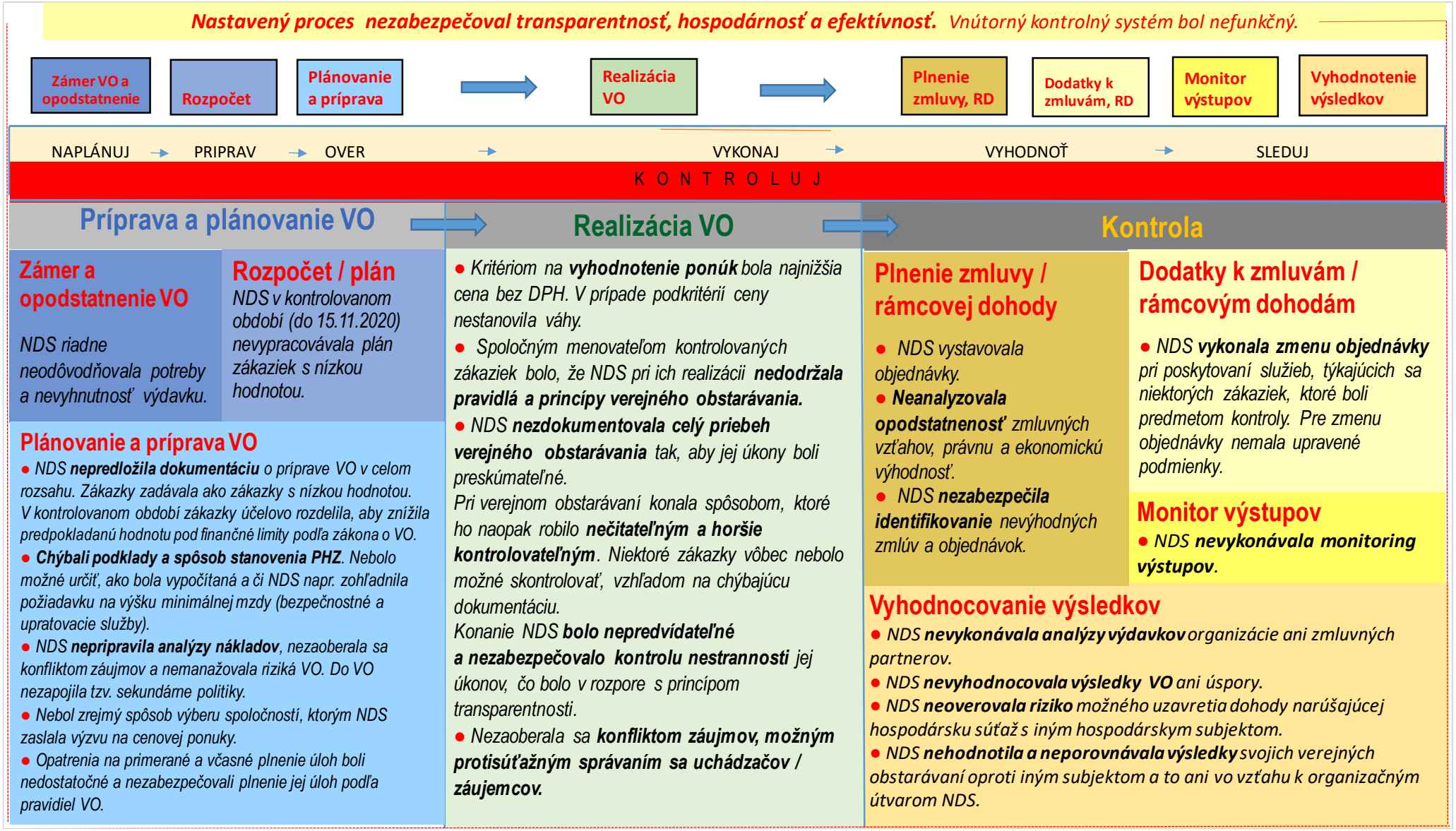

* Rozpočet (Podnikateľský plán na rok 2019 (upravený), 2020 (upravený) a 2021):
upratovacie služby - v roku 2019: 299 533 eur, v roku 2020: 389 385 eur, v roku 2021: 425 122 eur,
strážne služby - v roku 2019: 974 604 eur, v roku 2020: 1 428 104 eur, v roku 2021: 1 267 659 eur,
prenájom, montáž a demontáž protisnehových zábran a poradenské služby pre oblasť diaľnic, posudzovanie vplyvov na životné prostredie neboli jednotlivo rozpočtované.
poradenské služby v oblasti verejného obstarávania neboli jednotlivo rozpočtované.
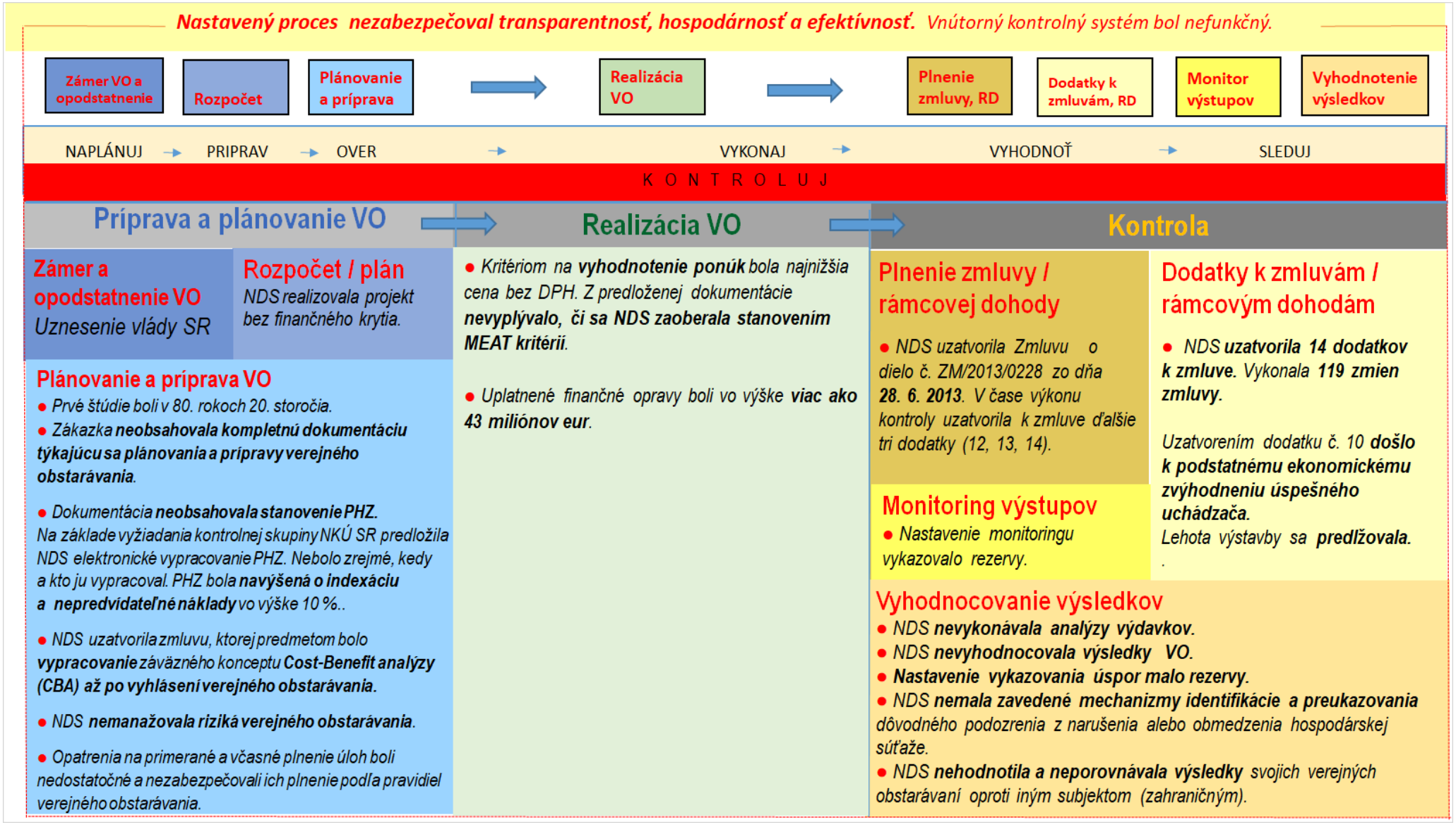
Schéma 2
Na základe kontroly zabezpečenia výstavby diaľnice D3 Svrčinovec – Skalité možno konštatovať nasledovné: